

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

**Δημιουργικό κουτί: Προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων
για την οικοδόμηση εκπαιδευτικών μορφών στην εργασία με
νέους**

ΙΟ1 - ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ "ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ"

Οργάνωση: Εκπαιδευτικό Κέντρο "Κοινωνικοποίηση"

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Έργο Νο : 2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

Η παρούσα ανακοίνωση αντανακλά μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

Περιεχόμενο

Εισαγωγή	3
Η έννοια της δημιουργικότητας	3
Πρακτικές ασκήσεις	7
Πρόσθετοι πόροι	7
Αναφορές	8
Αξιολόγηση	9

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

Εισαγωγή

Η κατάσταση του 21ου αιώνα απαιτεί από τους νέους όχι μόνο βασικές αλλά και οριζόντιες δεξιότητες, χαρακτηριστικά, εμπειρίες και διαθέσεις. Οι θεωρητικές γνώσεις δεν αποτελούν πλέον δείκτη ποιότητας. Η σύγχρονη νεολαία πρέπει να διαθέτει όχι μόνο δεξιότητες ομαδικής εργασίας, επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνίας, λήψης αποφάσεων, αλλά και προσωπικές πρωτοβουλίες, αυτοπεποίθηση, συναισθηματική νοημοσύνη, προθυμία για μάθηση, δημιουργικότητα, ικανότητα δημιουργίας καινοτόμων ιδεών και πολλά άλλα.

Δεδομένου ότι οι δημιουργικές ικανότητες παρέχουν σημαντικά οικονομικά, κοινωνικά και προσωπικά οφέλη, η ανάπτυξή τους έχει γίνει ο κύριος στόχος της εκπαίδευσης σε όλο τον κόσμο τα τελευταία χρόνια (Beghetto, 2010- Vincent-Lancrin et al., 2019- Wyse & Ferrari, 2014- Bereczki & Karpati, 2021). Μαζί με τη δημιουργικότητα, η τεχνολογία παίζει επίσης σημαντικό ρόλο στις μέρες μας. Οι ερευνητές (Bereczki & Karpati, 2021- Glaveanu, Ness, Wasson, & Lubart, 2019- Lubart, 2005- Mishra, Yadav un Deep-Play Research Group, 2013) αναγνωρίζουν ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες συμβάλλουν ιδιαίτερα στην ανάπτυξη της προσωπικής δημιουργικότητας, παρέχοντας νέα εργαλεία και περιβάλλον για την εκμάθησή της.

Η έννοια της δημιουργικότητας

Η δημιουργικότητα είναι μια εξαιρετικά σημαντική πτυχή της ζωής μας και ένα χαρακτηριστικό πολλών από τις εργασίες που εκτελούμε όταν χρησιμοποιούμε τους υπολογιστές για δουλειά ή διασκέδαση. Στις επιχειρήσεις η δημιουργικότητα παρέχει νέες ιδέες που δημιουργούν και διατηρούν τις επιχειρήσεις. Στις τέχνες η δημιουργικότητα έχει κεντρική θέση και η αξία των καλλιτεχνικών έργων κάθε είδους μετράται εν μέρει από την καινοτομία που αντιπροσωπεύουν. Στην επιστήμη και τη μηχανική, οι ανακαλύψεις γίνονται με το συνδυασμό δημιουργικών ιδεών και συστηματικής έρευνας. Η δημιουργικότητα γίνεται αντιληπτή σαν ένας δύσκολος αλλά ζωτικός τομέας έρευνας σε διάφορους κλάδους από την ψυχολογία έως το σχεδιασμό (Coughlan, Johnson, 2006).

Οι Runco και Sakamoto (1999) πιστεύουν ότι η δημιουργικότητα είναι μια από τις πιο σύνθετες μορφές ανθρώπινης συμπεριφοράς. Μπορεί να επηρεαστεί από ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών, αναπτυξιακών και εκπαιδευτικών εμπειριών που οδηγούν στη δημιουργικότητα με διαφορετικούς τρόπους και προσεγγίσεις.

Υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την κατανόηση της έννοιας της δημιουργικότητας, ως εξής:

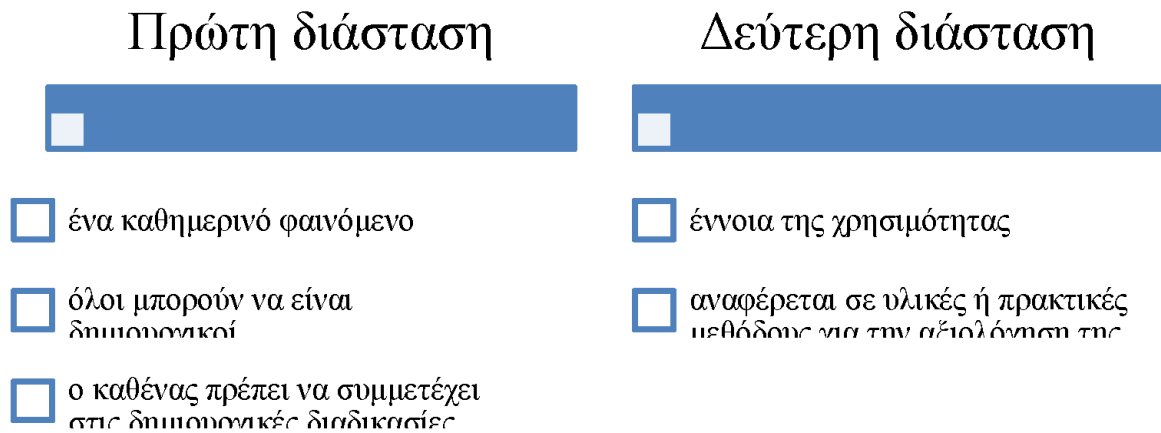
- προϊόν - ικανότητα δημιουργίας κάτι νέου, ασυνήθιστου, πρωτότυπου- χαρακτηρίζεται σαν καινοτομία δημόσια και έχει σημασία σε διάφορους τομείς,
- διαδικασία - ιδιαίτερη ποικιλομορφία της δημιουργικής σκέψης, ιδιαίτερα ανεπτυγμένη φαντασία, αισθητική αντίληψη του κόσμου- χαρακτηρίζεται από δημιουργική διαίσθηση, πλούσια φαντασία, αποκλίνουσα σκέψη, έμπνευση, πλαστικότητα του ψυχισμού, υποσυνείδητη και υπερσυνείδητη δραστηριότητα,

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

- χαρακτηριστικά της προσωπικότητας - άνοιγμα σε νέες εμπειρίες ζωής, ανεξαρτησία, ευελιξία, δυναμισμός, πρωτοτυπία, μοναδικότητα της προσωπικότητας, αντικοφορμισμός, θάρρος κ.λπ.
- εξωτερικές συνθήκες - η ικανότητα παραγωγικής εργασίας σε καταστάσεις με υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, όταν δεν υπάρχουν προηγουμένως γνωστοί αλγόριθμοι δράσης που να εγγυώνται το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Οι προσεγγίσεις είναι επίσης ουσιαστικές στη μαθησιακή διαδικασία, όπου η προσοχή δίνεται κυρίως στην ίδια τη διαδικασία της δημιουργικότητας, τα αποτελέσματα (προϊόν) της οποίας εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του κάθε μαθητή και τις εξωτερικές συνθήκες, οι οποίες καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το μαθησιακό περιβάλλον.

Σύμφωνα με τους Shalley et al. (2004), η δημιουργικότητα περιλαμβάνει δύο διαστάσεις (βλ. Εικόνα 1).

Εικόνα 1 Οι διαστάσεις της δημιουργικότητας (σύμφωνα με τους Shalley et al., 2004)

Δημιουργικότητα είναι η ικανότητα να ξεπερνάς τους παραδοσιακούς τρόπους σκέψης ή δράσης και να αναπτύσσεις νέες και πρωτότυπες ιδέες, μεθόδους ή αντικείμενα.

Για την κατανόηση της έννοιας της δημιουργικότητας, οι διανοητικές προϋποθέσεις της δημιουργικότητας είναι ουσιώδεις. Οι J. Gilford και E. Torrens (1988) αναγνωρίζουν ότι η δημιουργικότητα θα πρέπει να θεωρείται ως αποκλίνουσα ή πολυκατευθυντική σκέψη (που κατευθύνεται προς διαφορετικές κατευθύνσεις), επιτρέποντας μια ποικιλία αναζητήσεων που καταλήγουν σε απροσδόκητες ανακαλύψεις. Η διαδικασία της δημιουργικής σκέψης χαρακτηρίζεται από:

- τον εντοπισμό προβλημάτων και εγκατάσταση,
- την ικανότητα να παράγει πολλές ιδέες ταυτόχρονα,
- την ικανότητα παραγωγής ιδεών με διαφορετικές έννοιες,
- την ικανότητα να προβάλλει σπάνιες, μη τυποποιημένες ιδέες,
- την ικανότητα βελτίωσης των προτεινόμενων ιδεών,
- την ικανότητα ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών για την επίλυση προβλημάτων.

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

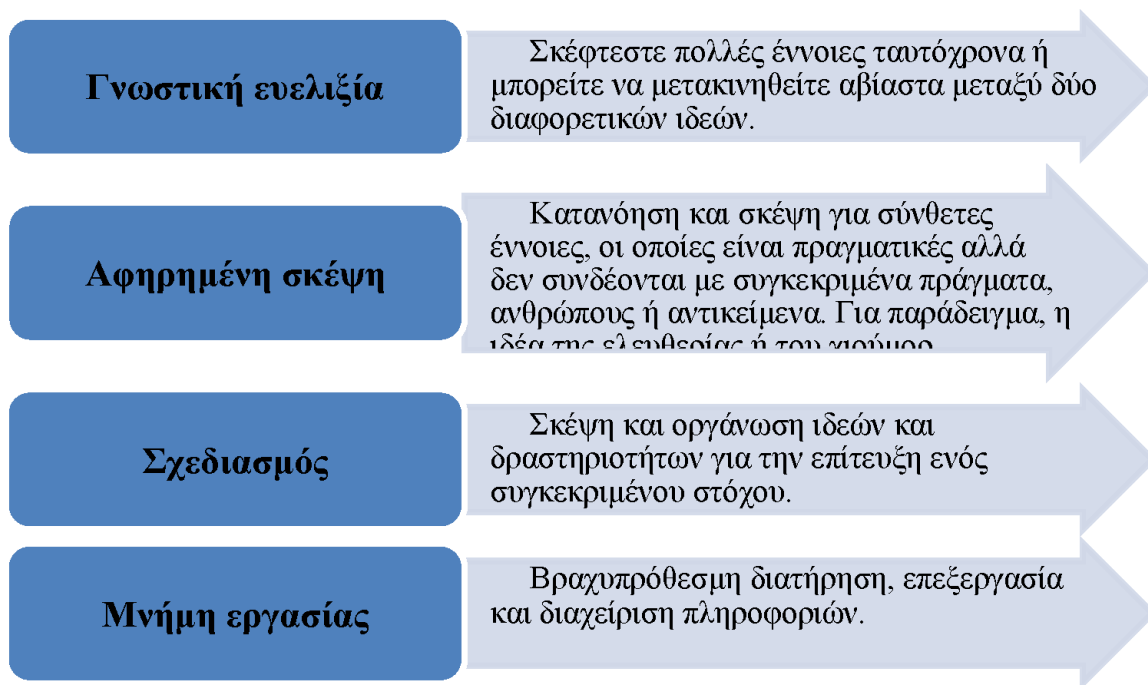

Η δημιουργικότητα είναι η ανάδυση της ευαισθησίας στα προβλήματα, στο έλλειμμα ή στη δυσαρμονία της υπάρχουσας γνώσης (P. Torrance, 1988). Εξηγήστε αυτόν τον ορισμό και δώστε παραδείγματα από την πρακτική σας!

Στον σημερινό κόσμο, το να είσαι δημιουργικός σημαίνει να σκέφτεσαι έξω από το κουτί. Είναι η κατανόηση ότι η δράση μπορεί να έχει περιορισμούς που πρέπει να ξεπεραστούν και να βελτιώσουν τα αποτελέσματα. Η δημιουργικότητα είναι κάτι περισσότερο από απλή σκέψη, είναι η αποδοχή και η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων ιδεών.

Ο τρόπος με τον οποίο σκεφτόμαστε ή ορίζουμε τη δημιουργικότητα σήμερα είναι κάτι που δημιουργήθηκε μόλις πρόσφατα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, στους προηγούμενους πολιτισμούς, οι όποιες ιδέες θεωρούνταν περισσότερο σαν ανακαλύψεις ή αναπαραγωγές των ήδη υπαρχόντων (Artincontext, 2022).

Οι έρευνες (Artincontext, 2022, Al-Abababneh, 2020) δείχνουν ότι υπάρχουν διάφορες διαδικασίες στη δημιουργικότητα, οι οποίες φαίνονται στο Σχήμα 2.

Εικόνα 2. Διαδικασίες δημιουργικότητας

Πολλές θεραπείες χρησιμοποιούν δημιουργικές δραστηριότητες όπως η τέχνη, ο χορός και η μουσική. Οι δημιουργικές δραστηριότητες μπορούν να βοηθήσουν όσους πάσχουν από διάφορες ψυχικές διαταραχές, όπως κατάθλιψη, άγχος, άνοια, νόσο Αλτσχάμερ και διαταραχή μετατραυματικού στρες.

Κατά τη διαδικασία της δημιουργίας, το άτομο χαλαρώνει περισσότερο, καθώς και δημιουργείται ενέργεια και κίνητρο για συγκέντρωση. Επιπλέον, ορισμένες μορφές δημιουργικότητας μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της αίσθησης ενσυναίσθησης ενός

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

ατόμου. Η εξέταση της τέχνης και των δημιουργικών τρόπων άλλων ανθρώπων μπορεί να αναπτύξει μια ορισμένη κατανόηση των άλλων, των πολιτισμών και των καταστάσεών τους.

Δεδομένου ότι η δημιουργικότητα είναι ένα τόσο σύνθετο θέμα, υπάρχουν διάφορες μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι άνθρωποι κατά τη διάρκεια της δημιουργικής διαδικασίας. Ωστόσο, υπάρχουν μερικά στάδια που είναι κοινά και τα οποία εκφράστηκαν για πρώτη φορά από τον κοινωνικό ψυχολόγο, τον Graham Wallas. Τα έκανε γνωστά στις αρχές του 20ού αιώνα στο βιβλίο του με τίτλο, *Η τέχνη της σκέψης*. Ακολουθεί μια σύντομη περιγραφή των πέντε σταδίων (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1 Στάδια δημιουργικότητας (Artincontext, 2022)

Στάδια δημιουργικότητας Ονόματα	Περιγραφή
Στάδιο προετοιμασίας	Στις περισσότερες περιπτώσεις, μια ιδέα δεν προκύπτει από το πουθενά- πρέπει να δημιουργήσετε ιδέες, να κάνετε κάποια έρευνα και να αξιοποιήσετε προηγούμενες εμπειρίες για να καταλήξετε σε πιο πρωτότυπες ιδέες.
Στάδιο επώασης	Μόλις έχετε την ιδέα σας, θα πρέπει να κάνετε ένα βήμα πίσω και να δείτε τι έχετε κάνει. Μπορείτε ακόμη και να εργαστείτε σε ένα άλλο έργο ή να κάνετε κάτι άλλο συνολικά.
Στάδιο φωτισμού	Μόλις αφήσετε τις σκέψεις σας να κινηθούν ελεύθερα, μπορούν να πυροδοτήσουν μια στιγμή "λάμψης", όταν όλες οι πληροφορίες συγκεντρώνονται και σχηματίζουν τη λύση.
Στάδιο αξιολόγησης	Εδώ είναι που παίρνετε τη νέα σας ιδέα και την εξετάζετε εξονυχιστικά, ζυγίζοντας τα υπέρ και τα κατά και άλλες σχετικές πληροφορίες. Υποστηρίζει τη λύση την αρχική σας ιδέα; Μπορεί να χρειαστεί να επιστρέψετε και να σκεφτείτε άλλες ιδέες, ή μπορεί να είναι ο σωστός δρόμος που θέλετε να ακολουθήσετε.

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

Στάδιο επαλήθευσης	Εδώ είναι που γίνεται η περισσότερη σκληρή δουλειά, όπου πρέπει να δημιουργήσετε το αντικείμενο ή το σχέδιο ή να αποδείξετε την ιδέα σας. Σε αυτό το τελικό στάδιο οριστικοποιείτε την ιδέα και την κάνετε πραγματικότητα.
--------------------	--

Η δημιουργικότητα είναι το αποτέλεσμα μιας θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ ομοιογένειας και διαφορετικότητας. Δεν μπορεί να προκύψει από το πουθενά, στην πραγματικότητα βασίζεται σε μαθημένες βασικές αρχές. Η δημιουργικότητα, όπως και η φαντασία, είναι η ικανότητα να σκέφτεσαι διαφορετικά και να δημιουργείς νέα στοιχεία. Η αποτελεσματική αλληλεπίδραση είναι δημιουργική επικοινωνία, ευέλικτη και ανοιχτή σε διαφορετικά πλαίσια.

Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά των δημιουργικών προσωπικοτήτων είναι η προθυμία ανάληψης κινδύνων, η επιμονή, η δυναμική κατεύθυνση και η αφοσίωση στην επίλυση του προβλήματος, η περιέργεια, το άνοιγμα σε νέες γνώσεις και εμπειρίες, η ανοχή στην ασάφεια, τα ευρύτερα ενδιαφέροντα, η υψηλή βαθμολογία της πρωτοτυπίας, η διαίσθηση και τα ισχυρά συναισθήματα, η εσωτερική δραστηριότητα, η ικανότητα να βλέπεις το πρόβλημα προς επίλυση "από μακριά", η ανεξαρτησία των κρίσεων, ο προσανατολισμός στις καινοτομίες, οι δεξιότητες λογικής σκέψης, η οπτικοποίηση στη φαντασία, η ικανότητα να ξεφεύγεις από τους περιορισμούς, τα στένσιλ κ.λπ.

Παρακαλώ εξηγήστε πώς αυτές οι συνθήκες μπορούν να αναστείλουν τη δημιουργικότητα: Συνεχής έλεγχος, περιορισμός των επιλογών, αυξημένες προσδοκίες (πίεση). Δώστε παραδείγματα!

Η δημιουργικότητα, η δημιουργική μάθηση και το δημιουργικό περιβάλλον διδασκαλίας ενθαρρύνουν την επικοινωνία, τη συναισθηματική και τη σωματική ανάπτυξη, προκαλώντας έτσι αλλαγές όχι μόνο σε μεμονωμένα παιδιά ή νέους αλλά και σε τάξεις, ομάδες και οικογένειες. Τα κύρια ερεθίσματα και οι πρωτεργάτες της δημιουργικότητας είναι διάφοροι κοινωνικοί παράγοντες στο περιβάλλον της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των προγραμμάτων κ.λπ. που προωθούν τη συνεργασία ως βασική προϋπόθεση της δημιουργικότητας. Αυτοί οι λίγοι άνθρωποι-"κλειδιά" είναι απαραίτητοι, καθώς ξεκινούν και αναπτύσσουν διαφορετικές δραστηριότητες, και η διαφορετική κατανόηση των εμπλεκόμενων μερών, η αναγνώριση και η εφαρμογή των ευκαιριών και των ικανοτήτων τους είναι πολύ σημαντικές για την επίτευξη κοινών στόχων.

Ορισμός της δημιουργικότητας: η ικανότητα παραγωγής μοναδικών ιδεών που μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση προβλημάτων, να δημιουργήσουν αποτελεσματικές αλληλεπιδράσεις ή απλώς να διασκεδάσουν. Αν θέλετε να βελτιώσετε τις δημιουργικές σας ικανότητες, πρέπει να κάνετε διαφορετικά πράγματα, να βγείτε έξω από το κουτί.

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

Πρακτικές ασκήσεις:

1. "Draw the Music". Ακούστε την προτεινόμενη μουσική και ζωγραφίστε τα συναισθήματά σας. Μπορεί να αναπτύξει τη δημιουργική σκέψη, τη χειραφέτηση και την ικανότητα να μεταφέρουν το όραμά τους για τον κόσμο στους άλλους.
2. Με βάση τα χρωματιστά "σύννεφα", τα άτομα με προβλήματα ακοής μπορούν να μάθουν βήματα χορού.
Κάθε βήμα έχει το δικό του χρώμα. Ως αποτέλεσμα, ο ρυθμός και οι χορευτικές κινήσεις παραμένουν στη μνήμη και αναπτύσσουν τη δημιουργική σκέψη.
3. Παίζοντας μουσικά όργανα, είναι φωνητική θεραπεία. Σας επιτρέπει να ξεπεράσετε τη συστολή, να μάθετε επικοινωνιακές δεξιότητες, να αναπτύξετε δημιουργικό αυτοσχεδιασμό και επίσης σας απελευθερώνει από καταπιεσμένα συναισθήματα.
4. Νιώστε και παίξτε τη μουσική με παιγνιώδη τρόπο χρησιμοποιώντας χειρονομίες ή βοηθητικά αντικείμενα (π.χ. χρωματιστές ταινίες). Αυτή η άσκηση σας επιτρέπει να αναπτύξετε την προσοχή, να μειώσετε την επιθετικότητα και να αναπτύξετε τη σκέψη. Κατά τη διάρκεια της σωματικής δραστηριότητας, οι νέοι έχουν την ευκαιρία να απαλλαγούν από το ψυχικό στρες και το μετατραυματικό στρες.

Δραστηριότητες για εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Εργασία σε ομάδες: Χρήση διαφόρων μεθόδων ανάπτυξης της δημιουργικότητας για νέους - έρευνα πληροφοριών, προετοιμασία παραδειγμάτων, παρουσίαση.

Επιπλέον πόροι:

1. Baptiste Barbot - Δημιουργικότητα και ανάπτυξη ταυτότητας στην εφηβεία https://www.youtube.com/watch?v=H-p113pe_AQ
2. Δημιουργικότητα και νοημοσύνη στην εφηβεία <https://study.com/academy/lesson/creativity-and-intelligence-in-adolescence.html>
3. Νεολαία και δημιουργικότητα <https://en.unesco.org/creativity/node/582>
4. Δημιουργική ανάπτυξη της νεολαίας και της κοινότητας <https://creative-generation.org/cycd>
5. Γιατί η δημιουργικότητα έχει σημασία και πώς το παιχνίδι καλλιεργεί τα δημιουργικά μυαλά <https://learningthroughplay.com/explore-the-research/why-creativity-matters-and-how-we-can-nurture-it>
6. Δοκιμάστε τη δημιουργικότητά μου <http://www.testmycreativity.com/>

Αναφορές

Al-Abababneh, M.M. (2020). Η έννοια της δημιουργικότητας: Ορισμοί και θεωρίες. *International Journal of Tourism & Hotel Business Management*, Vol. 2(1), pp.245-249.

Artincontext (2022). *Τι είναι η δημιουργικότητα;* - Εξερευνήστε τον ορισμό της δημιουργικότητας και τη θέση της στην τέχνη. Ανακτήθηκε από: <https://artincontext.org/what-is-creativity/>

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

- Beghetto, R. A. (2010). Δημιουργικότητα στην τάξη. Στο J. C. Kaufman, & R. J. Sternberg (Eds.), *The Cambridge handbook of creativity* (σσ. 447-463). New York, NY: Cambridge University Press.
- Bereczki, E.O., Karpati, A. (2021). Τεχνολογικά ενισχυμένη δημιουργικότητα: A multiple case study of digital technology-integration expert teachers' beliefs and practices. *Thinking Skills and Creativity*, 39, <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2021.100791>.
- Coughlan, T., Johnson, P. (2006). Αλληλεπίδραση σε δημιουργικές εργασίες: Ιδεοληψία, αναπαράσταση και αξιολόγηση στη σύνθεση. Ανακτήθηκε από: https://www.researchgate.net/publication/228713739_Interaction_in_creative_tasks_Ideation_representation_and_evaluation_in_composition
- Glaveanu, V. P., Ness, I. J., Wasson, B., & Lubart, T. (2019). Κοινωνικοπολιτισμικές προοπτικές για τη δημιουργικότητα, τη μάθηση και την τεχνολογία. Στο C. A. Mullen (επιμ.), *Η δημιουργικότητα υπό πίεση στην εκπαίδευση*; (σσ. 63-82). Cham, Ελβετία: Springer.
- Lubart, T. (2005). Πώς μπορούν οι υπολογιστές να γίνουν συνεργάτες στη δημιουργική διαδικασία: Ταξινόμηση και σχολιασμός του ειδικού τεύχους. *International Journal of Human-Computer Studies*, 63(4-5), 365-369.
- Mishra, P., Yadav, A., & η ερευνητική ομάδα Deep-Play. (2013). Επανεξέταση της τεχνολογίας και της δημιουργικότητας στον 21ο αιώνα: Της τέχνης και των αλγορίθμων. *TechTrends*, 57, 10-14.
- Runco, M.R. & Sakamoto, S.O. (1999). Πειραματικές μελέτες της δημιουργικότητας. Στο Sternberg, R.J. (επιμ.) *Handbook of Creativity (Εγχειρίδιο της δημιουργικότητας)*. Cambridge: Cambridge University Press, 35-61.
- Shalley, C.E., Zhou, J. & Oldham, G.R. (2004). Οι επιδράσεις των προσωπικών και πλαισιακών χαρακτηριστικών στη δημιουργικότητα: Πού πρέπει να πάμε από εδώ και πέρα; *Journal of Management*, 30(6), 933-958.
- Vincent-Lancrin, S., Gonzalez-Sancho, C., Bouckaert, M., de Luca, F., Fernandez-Barrerra, M., Jacotin, G., & Vidal, Q. (2019). Προώθηση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών. Paris: Paris: OECD Publishing.
- Wyse, D., & Ferrari, A. (2014). Δημιουργικότητα και εκπαίδευση: Σύγκριση των εθνικών προγραμμάτων σπουδών των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου. *British Educational Research Journal*, 41(1), 30-47.

Αξιολόγηση

1. Τι είναι η δημιουργικότητα;
 - a. **Ικανότητα εντοπισμού ή προετοιμασίας πρωτότυπης λύσης προβλημάτων,**
 - b. Μια μορφή νοημοσύνης που αναφέρεται σε δεξιότητες που εξαρτώνται από τη συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία.

2021-1-PL01-KA220-YOU-000028673

- c. Μια μορφή νοημοσύνης που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις δεξιότητες επεξεργασίας πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας επεξεργασίας.
 - d. Η δημιουργικότητα ορίζεται καλύτερα ως IQ άνω του 200.
2. Ποιο από τα ακόλουθα ΔΕΝ αποτελεί μέρος του ορισμού της δημιουργικότητας;
- a. Μυθιστόρημα
 - b. Χρήσιμο
 - c. Κατάλληλο
 - d. Ασυνήθιστο**
3. Δοκιμάστε τη δημιουργικότητά σας: Torrance Creativity [Test](https://www.coursera.org/lecture/startup-entrepreneurship-discovering-ideas/test-your-creativity-torrance-creativity-test-9M717).
<https://www.coursera.org/lecture/startup-entrepreneurship-discovering-ideas/test-your-creativity-torrance-creativity-test-9M717>